

slovenska
filharmonija

PVC 3

abonma 2021/22

Nika Gorič sopran
Johan Barnoin klavir

PRETEŽNO
VOKALNI
CIKEL

napoved
november–
december 2021

SOS 3 | **Surovo in kuhano**

24. november 2021 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Člani Zbora Slovenske filharmonije

Marco Angius dirigent

Anna Tifu violina

Spored **Šenk | Henze | Berio**

SMS 3 | **O nebeškem življenju**

9. in 10. december 2021 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Zbor Slovenske filharmonije

Mešani pevski zbor Glasbene matice Ljubljana

Mladinski zbor Glasbene matice Ljubljana

Philipp von Steinaecker dirigent

Aliénor Feix mezzosopran

Spored **Gustav Mahler** Simfonija št. 3 v d-molu

VIP 2 | **Dar srca**

17. december 2021 ob 19.30 (predkoncertni pogovor ob 18.30)

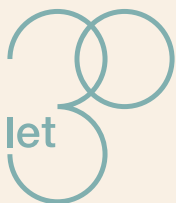
Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor in Orkester Slovenske filharmonije

Marko Ozbič dirigent

Jože Vidic bariton

Spored **Fanny Mendelssohn | Rautavaara | Felix Mendelssohn**

Zbora
Slovenske
filharmonije

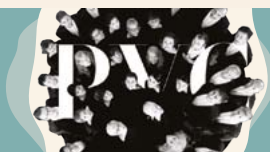
PVC 3

abonma 2021/22

Igrivost

19. november 2021 ob 19.30
Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

Nika Gorič sopran
Johan Barnoin klavir

PRETEŽNO
VOKALNI
CIKEL

Edvard Grieg (1843–1907)

Šest pesmi, op. 48

Ein Traum | Sanje, op. 48, št. 6

Johann Nordahl Brun Nordsen,
prepesn. v nem. Friedrich Martin von Bodenstedt

Šest pesmi, op. 25

En Svane | Labod, op. 25, št. 2

Henrik Ibsen

Med en Vandlilye | Z vodno lilijo, op. 25, št. 4

Henrik Ibsen

Jean Sibelius (1865–1957)

Šest pesmi, op. 36

Säf, säf, susa | Trs, trs, zašumi, op. 36, št. 4

Gustaf Fröding

**Demanten på marssnön | Diamant na marčevskem
snegu**, op. 36, št. 6

Josef Julius Wecksell

Modest Musorgski (1839–1881)

Otroške pesmi, op. 6

Mit der Nänna | S pestunjo, op. 6, št. 1

Modest Musorgski, prepesn. v nem. August Bernhard

In der Ecke | V kotu, op. 6, št. 2

Modest Musorgski, prepesn. v nem. August Bernhard

Mit der Puppe | S punčko, op. 6, št. 4

Modest Musorgski, prepesn. v nem. August Bernhard

Sergej Rahmaninov (1873–1943)

Romance, op. 21

Oni otvečali | Odgovor, op. 21, št. 4

Victor Hugo, Lev Aleksandrovič Mey

Siren' | Majnica, op. 21, št. 5

Jekaterina Andrejevna Beketova

Zdes' horošo | Tu je lepo, op. 21, št. 7

Glafira Adolfovna Galina

Vladimir Vlasov (1903–1986)

Bahčisarajskij fontan | Bahčisarajski vodnjak

Aleksander Sergejevič Puškin

Maurice Ravel (1875–1937)

Dve hebrejski melodiji

Kaddisch | Kadiš — Naj bo tvoja slava, M.A 22, št. 1

Aramejska molitev iz judovskega molitvenika

L'Enigme Eternelle | Večna uganka, M.A 22, št. 2

Neznani avtor

Claude Debussy (1862–1918)

Dve romanci

L'âme évaporée | Puhteča duša, L. 79, št. 1

Paul Bourget

Les cloches | Zvonovi, L. 79, št. 2

Paul Bourget

Galantne slovesnosti

En sourdine | Skrivaj, L. 80, št. 1

Paul Verlaine

Fantoches | Lutke, L. 80, št. 2

Paul Verlaine

Clair de lune | Mesečina, L. 80, št. 3

Paul Verlaine

Francis Poulenc (1899–1963)

Dve pesmi Guillaumea Apollinairea, FP 127

Montparnasse | Montparnasse, FP 127, št. 1

Guillaume Apollinaire

Hyde Park | Hyde Park, FP 127, št. 2

Guillaume Apollinaire

Les chemins de l'amour | Poti ljubezni, FP 106, št. 1a

Koncert snema in neposredno prenaša program ARS –
3. program Radia Slovenija.

ARS

Norvežan **Edvard Grieg** je bil vodilni skandinavski skladatelj svoje generacije. Njegova mati Gesine Judith je bila izvrstna pianistka in ga je od otroštva poučevala klavir; tudi oče Alexander je bil ljubiteljski glasbenik. Kot mladostnik se je šolal na leipziškem konservatoriju, ki ga je zaključil leta 1962, kmalu po vrnitvi v domovino pa je odšel nabirat glasbene izkušnje v Kopenhagen, ki je bil tedaj kulturno središče Danske in Norveške. Leta 1866 je postal dirigent Filharmonične družbe v Christianii, veliko poučeval in tudi koncertiral. Do leta 1883 je služboval na različnih glasbenih pozicijah, nato pa se je povsem posvetil komponiranju in koncertnim turnejam. Velja za največjega norveškega nacionalnega skladatelja, ki je v melodiki, harmoniji in ritmu zajemal iz bogastva ljudske glasbe, a se je naslanjal tudi na sodobni glasbeni jezik in iz te sinteze ustvaril izvirno glasbeno govorico.

Grieg je bil najbolj naklonjen intimnosti manjših oblik, predvsem klavirskim miniataram in samospevu, in sodi med največje romantične mojstre te zvrsti. Njegovi samospevi imajo običajno navidezno preproste melodije in besedila, odlikuje pa jih umetniško dovršeno ustvarjanje različnih ozračij in občutij. Med prve njegove samospeve sodijo kopenhagenska dela, v katerih se že kaže njegov individualni skladateljski glas. Odkritju le-tega je botrovalo tudi srečanje s sestrično Nino Hagerup, nadarjeno pevko, s katero se je poročil leta 1866 in za katero je kasneje nastala večina njegovih samospevov. Nina ni imela velikega glasu, a skladateljeve pesmi je izvajala z neprimerljivo tankočutnostjo in izraznostjo, in leta 1900 je zapisal: »Kakor drugi smrtniki sem bil enkrat v življenju tudi jaz obdarjen z genijem [...]. Preblisk genija je bila ljubezen. Ljubil sem mlado dekle, ki je imelo čudovit glas in

enako čudovit dar interpretiranja. [...] Zame je bila – to si drznem priznati – edina pristna interpretka mojih samospevov.«

Lahko si predstavljamo, da je Nina Grieg pela tudi lirični samospev **Sanje** (*Ein Traum*) na besedilo Friedricha von Bodenstedta iz **Šestih pesmi**, op. 48, nastalih v letih 1884–1888, ali pesmi op. 25 na besedila velikega norveškega literata Henrika Ibsena, s katerim je Grieg veliko umetniško sodeloval. *Šest pesmi*, op. 25, ki so (tako kakor *Peer Gynt*) nastale leta 1876, Griega kažejo kot iskrenega liričnega ustvarjalca samospevov in sodijo med vrhunce njegovega ustvarjanja. Znameniti **Labod** (*En Svane*) s svojimi mirnimi akordi in drsečimi kromatičnimi linijami v klavirju posnema gibanje laboda in vode, medtem ko je glasu poverjena introvertirana deklamacija. **Z vodno lilijo** (*Med en Vandlilje*) pa prežema motiv valovanja, ki je transponiran v vedno nove tonalitete in v srednjem delu rahlo variira.

Z deli **Jeana Sibeliusa** je finska glasbena zgodovina dosegla enega svojih največjih vrhov, če že ne kar najvišjega. Skladatelj je najbolj znan po svojem simfoničnem ustvarjanju, enako poglobljene in navdihnjene pa so tudi krajše stvaritve, kot so samospevi. Medtem ko so se njegovi skladateljski sodobniki naslanjali na ljudske melodije, Sibelius nikoli ni uporabil ljudske glasbe. Iz tem in zvočnih struktur je ustvaril lastni zvočni svet, poln bogatih skladateljskih domislic in fantazij glasbenega slikanja, tako da so ta svet kasnejše generacije začele postopoma istovetiti s finsko glasbo. Kot piše Werner Oehlmann: »To je svet težkih, temnih harmonij, močnih in drzno oblikovanih tem, otožnih meditacij in divjega temperamenta, pa tudi

jasne sončne svetlobe in nežnega občudovanja narave, svet, ki ga napolnjuje glasba gozdov in atmosfera prostrane, nedotaknjene finske pokrajine.« Sibelius je napisal okrog 90 samospevov, večinoma na besedila finskih in švedskih pesnikov. Odlikujejo jih močne, izrazite melodije, v katerih najpogosteje vodi glas, čeprav klavir iz spremljevalnega instrumenta pogosto postane nosilec tonskega slikanja, včasih pa se v njem pojavljajo nepričakovane, nenavadne harmonije.

Cikel **Šestih pesmi**, op. 36, je nastal v letih 1899 in 1900, ko je Sibelius s svojimi orkestrskimi deli zaslovel na Finskem in se začel uveljavljati tudi mednarodno, predvsem v Nemčiji, kjer je upal na stike z glasbenimi založniki v Leipzigu. V tem času so nastali njegovi najbolj izvajani samospevi, ki jih je Evropi večinoma predstavila sopranistka Ida Ekman. **Trs, trs, zašumi** (*Säf, säf, susa*) je baladni samospev o lepi Ingelill, ki se začne z mirnim valovanjem trsja in valov in razraste v dramatično razkritje tragične resnice. Morda je skladba povezana tudi s smrtjo skladateljve najmlajše hčere Kirsti. **Diamant na marčevskem snegu** (*Demanten på marssnön*) pa je mirna, lirična hvalnica moči ljubezni, ki se ne zmeni niti za smrt.

Modest Musorgski je izšel iz podeželske plemiške družine in se šolal na elitni vojaški šoli Peterschule v Peterburgu, obenem pa se je posvečal glasbi, zgodovini in nemški filozofiji. Ko je leta 1856 postal oficir, se je v glasbenem krogu Dargomiškega seznanil z mladimi ruskimi skladatelji in začel s študijem kompozicije pri Balakirevu; bil je tudi dober amaterski pianist. Po večji osebni krizi se je osvobodil vplivov Balakireva in ubral samosvoje skladateljske poti. Čeprav je bil v

veliki meri samouk, je bil v kompoziciji podkovan bolje, kakor so menili mnogi njegovi sodobniki. Šele po koncu 19. stoletja so nove generacije v njem prepoznale najbolj individualnega ruskega skladatelja svojega časa ter znanilca modernizma generacije Debussyja in Ravela.

Musorgski je danes najbolj znan po svojih operah in samospevih, v katerih je udejanjil svoj lirični kompozicijski glas ter našel pravi izraz za doživljajsko intenziteto in dramatičnost svojega duha. Cikel sedmih samospevov **Otroške pesmi** (*Djetskaja oz. Kinderstube*) je nastal med letoma 1868 in 1872. V njem se Musorgski, ki je sam napisal besedila, kaže kot poznavalec otroške duše, ki z natančno psihologijo, ljubečim razumevanjem in obenem resnostjo sledi doživljanju otroka. Govorica otroka, ki nenehno odkriva nove stvari in svet okoli sebe, se izogiba liričnim melodijam in je neposredna, izrazna proza. Novi dražljaji prihajajo vsak trenutek, takoj zatem pa so že pozabljeni; tudi glasba se spreminja, menja motive, harmonije, taktovski način. Glasbena dikcija cikla je razvidna že iz prve pesmi, slikovitega dialoga **Spestunjo** (*Mit der Nänna*), ki jo otrok prosi za pravljico o hudobnem možu, nato pa si premisli in bi raje imel smešno pravljico. **V kotu** (*In der Ecke*) je komično-resna tožba (morda) po krivici kaznovanega otroka – varuškino prejo je zmeštrala mačka, ne on. **Spunčko** (*Mit der Puppe*) je značilna uspavanka, v kateri se prav tako pojavi grožnja črnega moža.

Sergej Rahmaninov je bil eden najodličnejših pianistov svojega časa in zadnji veliki predstavnik poznega ruskega romanticizma. Kot glasbenik je uspešno združil pianistično, dirigentsko in skladateljsko kariero. Pri devetih letih se je vpisal na Peterburški konservatorij,

potem je v Moskvi študiral pri Zverevu in Zilotiju ter si pridobil izjemno pianistično tehniko. Po študiju klavirja je leta 1892 maturiral še iz kompozicije. Sprva je bil kot skladatelj zelo uspešen, po katastrofalni izvedbi prve simfonije pod dirigentom Glazunovom pa se je nekaj časa intenzivneje ukvarjal z dirigiranjem v Moskovski zasebni ruski operni družbi. Leta 1902 se je poročil z Natalijo Satino, ki so ji posvečeni mnogi njegovi samospevi. Ko je zaslovel tudi zunaj ruskih meja, je do prve svetovne vojne veliko potoval in poleti ustvarjal na posestvu Ivankova, kjer je nastala večina njegovih del, po revoluciji leta 1917 pa je zapustil Rusijo in do smrti živel v Ameriki in Evropi, kjer se je preživljal predvsem s koncertiranjem. Leta 1939 se je z družino iz Evrope zaradi grožnje vojne dokončno umaknil v ZDA, kjer je leta 1940 nastalo njegovo zadnje delo.

Rahmaninov je napisal okrog 80 samospevov, ki so v ruščini znani kot »romansi« (romance), vse pred časom, preden je zapustil Rusijo. Večinoma gre za elegantne, z razkošno in virtuozno klavirsko spremljavo okrašene pesmi; to so nekakšne miniature, ki segajo od izpovednih ljubezenskih pesmi do poglobljenih meditacij. **Romance**, op. 21, so cikel dvanajstih samospevov iz leta 1902, iz časa poroke s Satino. **Odgovor** (*Oni otvečali*) je nastal na prevod pesmi Victorja Hugoja, zaznamujejo pa ga podobe naraščajoče razburkane vode v klavirju. **Majnica** (*Siren'*) je bil eden skladatelju najljubših lastnih samospevov in govori o iskanju sreče in lepote, ki kljub hrepenenju na koncu ostaja nedoseženo. Lirični, pastoralni **Tu je lepo** (*Zdes' horošo*) na besedilo grofice Einerling (s psevdonimom Glafira Galina) pa je nastal

na medenih tednih s Satino in sodi med najbolj priljubljene skladateljeve samospeve.

Vladimir Aleksandrovič Vlasov je bil ruski skladatelj in dirigent. Študiral je na Moskovskem konservatoriju pri Catoiru, Krilovu, Jampolskem in Ziljajevu, nato pa je bil ustanovitelj in umetniški direktor Glasbenega in dramskega gledališča v Frunzeju (danes Biškek v Kirgizistanu; 1936–1942). Zatem je bil menedžer in umetniški direktor Moskovskega filharmoničnega orkestra (1942–1949). Pisal je predvsem opere, pa tudi balete, kantate in instrumentalna dela. Njegove opere so bile premierno izvedene v Državni operi v Frunzeju; do leta 1966 jih je pogosto pisal v sodelovanju z Vladimirjem Ferom in Abdilasom Maldibajevom, s katerim je napisal tudi kirgizijsko državno himno. **Bahčisarajski vodnjak** (*Bahčisarajskij fontan*) je bil napisan leta 1937, ob 100. obletnici smrti velikega pesnika Puškina, in opisuje vtise s pesnikovega potovanja v južno Rusijo in na Krim v zgodnjih 20. letih 19. stoletja, kjer se mu je v spomin še posebej vtisnila zapuščena tatarska palača blizu Sevastopola.

Skladatelj **Maurice Ravel** je bil po vzgoji Parižan, vendar je tudi njega močno zaznamovala nefrancoska kultura: njegova mati je bila Baskinja, oče pa Švicar, amaterski pianist in inženir, ki je močno spodbujal sinov glasbeni talent. Maurice je igral klavir in se učil harmonije, potem pa se je vpisal na konservatorij in 1891 zmagal na tekmovanju pianistov. Kasneje je študiral kompozicijo pri Fauréju in kontrapunkt pri

Gédalgeju, ki sta imela nanj velik vpliv. Čeprav je v tem času napisal nekaj odličnih del, mu zaradi goljufanja žirije ni nikoli uspelo dobiti prestižne študentske Rimske nagrade za kompozicijo, kar se je po petih spodletelih poskusih razplamtelo celo v »afero Ravel«, in je le redko shajal s pričakovani avtoritet in konservatorija. Bolj ko se je njegov slog osamosvajal, šibkejšje je bilo uradno priznanje. Okrog leta 1902 je postal član skupine »Les Apaches« (Grobijani oz. Lopovi), v kateri je s prijatelji razpravljajl o sodobni literaturi; zanimalo ga je eksotično in starinsko, nenavadno in ironično, vse to pa je z njim ostalo tudi v kasnejših letih. Kot skladatelj se je vse bolj uveljavljajl, potoval po Evropi in koncertiral ter širil krog svojih sodelavcev in prijateljev, pa tudi nasprotnikov. Leta 1933 so se pokazali prvi znaki redke možganske bolezni, zaradi katere je po neuspešni operaciji leta 1937 umrl.

Dve hebrejski melodiji (*Deux mélodies hébraïques*) iz leta 1914 sta še eden od številnih primerov skladateljeve ljubezni do eksotičnega, vzhodnega; nekateri so zaradi njiju menili, da je skladatelj judovskega porekla. Cikel nedvomno kaže Ravelovo senzibilnost, prefinjenost in njegovo empatijo do drugih glasbenih kultur in tradicij.

Naj bo tvoja slava (*Kaddisch*) je hvalnica izraelskemu Bogu s tožečo, eksotično melodijo, ki se po prošnji za mir in srečo razraste v melizmatični amen. Melodika

Večne uganke (*L'Enigme Eternelle*) z neizprosnim pozibavanjem predstavlja skrivnostno besedilo o uganki sveta, ki sama sebi daje odgovor v krožeči melodiji. Ob snovanju cikla Ravel ni vedel, da mu bo velika vojna, ki se je ravno začenjala, vzela mater, najdražjo osebo na svetu, in da bo za vedno spremenila svet, ne da bi rešila njegovo uganko.

Claude Debussy je v svojem času veljal za dediča dekadence romantične glasbe, v resnici pa je bil glasbeni vizionar, ki je odstiral pota novim glasbenim svetovom s svobodno linearnostjo svojih melodij, transparentno zvočnostjo ter harmonijo, odstopajočo od ustaljenih tonalnih napetosti. Čeprav ga največkrat označujemo kot impresionista, ta izraz ni edini »veljaven« za njegovo glasbo, pove pa veliko o njeni barvitosti in atmosferi. Impresionizem je bil izhodišče, ki je zaznamovalo skladateljev razvoj, a ta je šel še naprej proti povsem samosvoji, skoraj klasicistični absolutni glasbi.

K samospevu se je Debussy vračal vse življenje, s posebno ljubeznijo pa se je z njim ukvarjal v svojem zgodnjem ustvarjalnem obdobju, do svojega tridesetega leta. Presegel je težnjo po poudarjanju zgolj melodije in zvočnost pozne romantike; njegovi samospevi se vračajo k deklamaciji in recitativni govorni zvočnosti. Klavirsko spremljavo zaznamujejo izčiščene, transparentne strukture, linije pa so precizno izpeljane, včasih začinjene z ostrimi potezami. Skladatelj se izogiba močnemu patosu, občutja nakazuje v ritmičnih in zvočnih niansah. To je svet zglajenih strasti, lepote in subtilnosti, ki se napaja v srečni povezavi glasbe in poezije.

Leta 1881 je Debussy spoznal mladi par Vasnierovih, ki sta ga usmerila v svet sodobne literature in umetnosti: moža, ki je postal njegov pokrovitelj, in ženo, lepo in nadarjeno koloraturno sopranistko. Madame Vasnier je za nekaj let postala Debussyjev navdih, njegova »melodična vila« oz. »vila pesmi«, morda pa se je njuno prijateljstvo razvilo tudi v ljubezensko zvezo. Debussyjev čas pa je bil tudi doba pesniškega simbolizma, Baudelaira, Verlaina, Mallarméja in drugih. Skladatelj je ob tej poeziji zrasel, se družil s pesniki in v zgodnjem ustvarjalnem

obdobju komponiral veliko glasbe na njihovo poezijo, predvsem Verlainovo, pa tudi dela Vincenta Hyspe in Paula Bourgeta. Iz leta 1886 sta dve romanci na besedila slednjega: čutna in lirična **Puhteča duša** (*L'âme évaporée*) ter manj znani, a nič manj zanimivi **Zvonovi** (*Les cloches*) z udarjajočim ostanom ter zgoščeno ritmično in harmonsko teksturo. Prva Debussyjeva zbirka na Verlainova besedila pa so **Galantne slovesnosti** (*Fêtes galantes*) iz leta 1892. **Skrivaj** (*En sourdine*) je nežna, transparentna ljubezenska pesem, peta v mračni gozdni samoti. **Lutke** (*Fantoches*) je komična skladba, ki nam kakor v marionetni igri predstavi dva znana lika *comédie dell'arte* – Scaramoucha in Pulcinello. **Mesečina** (*Clair de lune*) pa je kot iz ene poteze narejena žalostna igra plešočih mask.

Francis Poulenc je v začetku svoje skladateljske poti komponiral predvsem klavirsko in instrumentalno glasbo in se navduševal nad velikani evropske glasbene klasike. Kot skladatelj se je javnosti prvič predstavil leta 1917 in se hitro uveljavil v pariških umetniških krogih, v katerih je srečal slavne pesnike, izvajalce in skladatelje ter postal član odmevne skladateljske šesterice Les Six. Njegovo glasbo tega časa so prijatelji opisali kot »klasično, a z napačnimi notami«. Ta lahkotna, svetla glasba je šla hitro v uho in je še danes zelo priljubljena, a prav zaradi tega ga sodobniki sprva niso dojemali kot resnega skladatelja. Po letu 1936 je zaradi izgube dragega prijatelja v avtomobilski nesreči začel ustvarjati več vokalne in sakralne glasbe, v kateri je njegov izraz postal globlji in bolj mističen. V tem času je začel odkrivati tudi duhovno in posvetno literaturo in poezijo. Dvojnost med lahkotnostjo in globino ter religiozno mistiko in

duhovitostjo lahko zasledimo v večini Poulencovih del. Nedvomno ga je, po besedah prijateljev »malopridneža in meniha obenem«, zaznamovala tudi osebnostno.

Poulenc je bil naslednik romantičnega 19. stoletja, obenem pa odličen poznavalec nove harmonije in moderne glasbe. Kot izjemen melodik je bil tako v kvantitativnem kakor kvalitativnem smislu nesporni dedič Fauréja in Debussyja in prav melodija je gonilo njegovega dela. To se kaže tudi v njegovih samospevih, ki so nastali predvsem na dela sodobnih pesnikov in poezije, ki je skladatelju dala navdih s svojimi podobami, značilno atmosfero in recitacijo. Pogosto so bili pesniki besedil njegovih del tudi njegovi prijatelji, ki so mu o svoji poeziji pripovedovali sami, in Poulenc je menil, da je prav to najboljši način, kako prodreti v globino poezije, obenem pa v sebi prebuditi ustvarjalni odmev nanjo. Veliko je sodeloval predvsem s surrealističnim pesnikom Guillaumom Apollinairom, ki je pesnik besedil samospevov **Montparnasse** in **Hyde Park**, napisanih med 2. svetovno vojno. Prvi, z bolj mirno in lirično melodiko, je namenjen prizorom Montparnassa, srca pariške umetnosti, in je nastajal kar štiri leta, drugi pa je hudomušna in živahna slika »pravega« dogajanja v Hyde Parku. **Poti ljubezni** (*Les chemins de l'amour*) na besedilo Jeana Anouilha je znan péti valček iz scenskega dela *Léocadia*, nastalega leta 1940. Napisan je bil za zvezdniško pevko in igralko Yvonne Printemps, ki ga je tudi premierno izvedla in posnela.

Katarina Šter

Foto: Doris Markač

Nika Gorič

Sopranistka **Nika Gorič**, ki so jo kritiki opisali kot »mojstrico različnih glasbenih stilov« in pevko s »fenomenalno zmožnostjo preobrazb in igralskim izrazom«, se počuti doma tako na koncertnih kot opernih odrih. Petje je študirala na Univerzi za glasbo in gledališko umetnost v Gradcu in na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu, kjer je magistrirala in končala umetniški

doktorat. Za magistrski študij in posebne uspehe je prejela nagrado Regency Award, ob koncu doktorskega študija pa kot študentka leta kraljičino nagrado za odličnost (Queen's commendation for excellence). Leta 2019 je prejela laskavi naziv »Associate« Kraljeve glasbene akademije, letos pa nagrado Slavnostnih iger Mecklenburg Vorpommern, s katero je postala stalna umetnica festivala.

Marca 2020 se je našemu občinstvu predstavila na abonmajskem koncertu s *Sedmimi zgodnjimi pesmimi* Albana Berga in Mahlerjevo *Simfonijo št. 4* pod vodstvom Philippa von Steinaeckerja. Nastopila je tudi na dveh novoletnih koncertih Zbora in Orkestra Slovenske filharmonije (2019 in 2020). Leta 2019 je s Karajanovo Akademijo Berlinskih filharmonikov in Pablom Heras-Casadam v Berlinski filharmoniji in na festivalu Mozartfest v Würzburgu izvedla noviteto skladateljice Unsuk Čin. Istega leta je z Orkestrom Severnonemškega radia (NDR) debitirala v hamburški Filharmoniji na Labi. Bila je solistka koncerta v Kraljevi festivalni dvorani v Londonu, kjer je z Londonskim filharmoničnim orkestrom pod taktirko Joane Mallwitz izvedla delo skladatelja Vita Žuraja. Večkrat je nastopila tudi s Simfoničnim orkestrom iz Birminghama, z Avstralskim komornim orkestrom pod vodstvom Richarda Tognettija pa gostovala po Avstraliji in med drugim nastopila tudi v Sydneyski operni hiši.

Letos je že četrto leto gostovala na Festivalu Ljubljana, kjer je z ansamblom Dissonance izvedla dela Huga Wolfa in *Simfonijo št. 4* Gustava Mahlerja pod taktirko Marka Letonje. Nastopila je tudi na Radiu France Musique v Parizu, na festivalu Bellerive v Ženevi in pripravila recital za Slavnostne igre Mecklenburg-Vorpommern.

Med njene vloge sodijo Pamina (*Čarobna piščal*) v SNG Opera in balet Ljubljana, Adele (*Netopir*) v SNG Maribor, Christel (*Ptičar*) v Celovškem mestnem gledališču, Aricija v predstavi *Hipolit in Aricija* za Festival Opera Rara v Krakovu, Gilda (*Rigoletto*) za Škotsko državno opero in Italijanska pevka (*Capriccio*) operne hiše Garsington. Nastopila je še kot Norina (*Don Pasquale*), Titanija (*Vilinska princesa*), Suzana in Barbarina (*Figarova svatba*), Sreča in Pallade (*Kronanje Popeje*), Evridika (*Orfej v podzemlju*), Polly (*Opera za tri groše*), Elisetta (*Tajni zakon*), Sandmann (*Janko in Metka*) in koncertne verzije vlog Abre (*Judita zmagovalka*), Dido (*Dido in Enej*) in Amore (*Orfej in Evridika*).

Predstavila se je na recitalih v Dvorani Wigmore, na festivalih Midsummer Music, Leeds Lieder in Oxford Lieder. Med drugim je nastopila tudi v dvorani King's Place v Londonu, na klavirskem festivalu Porurja, v dvorani Kioi v Tokiu in dvorani Victoria v Ženevi. Pod okriljem Salzburškega festivala je bila na turneji po znamenitih dvoranah Kitajske. Med študijem je bila povabljena med mlade umetnike Salzburških slavnostnih iger, Akademije Festivala Verbier in Akademije Solti. Bila je prejemnica štipendij Charlesa Mackerrasa, Marie Callas, ustanove Neodvisna opera (Independent Opera Award) in Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

Foto: osebniarhiv

Johan Barnoin

Johan Barnoin se je rodil in odraščal v Nici v Franciji. Klavir je začel igrati pri sedmih letih. Diplomiral je na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu, kjer je študiral pri Tatiani Sarkissovi, Jamesu Bailieuju, Michaelu Dusseku in Ianu Brownu.

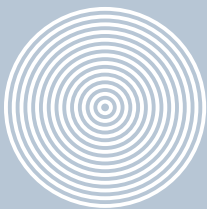

Že med študijem je za klavirsko spremljavo prejel številne nagrade: nagrado Roberta Schumanna, štipendijo Jacoba Barnesa, nagrado Marjorie Thomas in druge. Sodeloval je na mojstrskih tečajih Rogerja Vignolesa, Andrewa Westa, Wolfganga Holzmairja, Imogen Cooper, Richarda Stokesa, Hartmuta Hölla in Grahama Johnsona. Leta 2016 je bil s sopranistko Loreno Paz Nieto zmagovalec tekmovanja za mlade umetnike Oxford Lieder.

Kot solist in spremljevalec je do sedaj koncertiral na odrih po Angliji, Škotski, Walesu, Nemčiji, Italiji, Franciji in Sloveniji. Kot čembalist nastopa s tenoristom Benoitom Rameaujem, s katerim decembra letos načrtujeta udeležbo na tekmovanju Nadie in Lili Boulanger v Parizu. Redno spremlja tudi tenorista Bastiena Rimondija, s katerim sta februarja letos v živo nastopila na francoskem nacionalnem radiu.

Trenutno živi v Parizu, kjer končuje magistrski študij na Pariškem konservatoriju pri Anne Le Bozec.

Klavir poučuje na Akademiji Jaroussky. Dejaven je tudi kot pisec besedil za pop glasbenike v Veliki Britaniji in kot skladatelj za gledališče.

SMS 3

O nebeškem življenju

9. in 10. december 2021

ob 19.30

Gallusova dvorana
Cankarjev dom

**Orkester
Slovenske
filharmonije**

Philipp von Steinaecker
dirigent

Aliénor Feix mezzosopran

**Zbor Slovenske
filharmonije**

**Mešani pevski zbor
Glasbene matice
Ljubljana**

**Mladinski zbor
Glasbene matice
Ljubljana**

Spored **Gustav Mahler**
Simfonija št. 3 v d-molu

Nakup vstopnic

Cankarjev dom, Informacijsko središče

T +386 1 24 17 299 / 300

F +386 1 24 17 322

E vstopnice@cd-cc.si, tickets@cd-cc.si

W www.cd-cc.si

www.filharmonija.si

SAME
MOGOČNE
SKLADBE

Edvard Grieg

Sanje*

Avtor izvirnega besedila: Johann Nordahl Brun Nordsen

Prepesnitev v nemščino: Friedrich Martin von Bodenstedt

Nekoč sem sanjal lepe sanje:
ljubila me je svetlolasa deklica,
bilo je ob zelenem robu gozda
in bil je topli čas pomladi.

Popki vzbrsteli so, gozdni potok je narastel,
daleč iz vasi so se razlegali glasovi,
bila sva vsa polna radosti,
vsa potopljena v blaženost.

In še lepše kakor v sanjah
se v resnici je zgodilo:
bilo je ob zelenem robu gozda
in bil je topli čas pomladi.

Popki vzbrsteli so, gozdni potok je narastel,
daleč iz vasi so se razlegali glasovi,
objemal sem močno te, dolgo časa,
zdaj nič več te ne izpustim.

O, pomladnozeleni gozdni kraj,
zdaj v meni ti živiš ves čas.
Tam je bila resničnost sen,
tam sanje so se uresničile!

Labod*

Henrik Ibsen

Moj beli labod, moj tihi,
z belimi perutmi,
tvojih radostnih pesmi
ne izda noben trilček.

Tesnoben, zaskrbljen
zaradi bitij iz globine,
ves čas prisluškujoč
drsiš v krogih.

In vendar si prisilil me
nazadnje v ločitev
z varljivimi obljubami,
takrat, takrat si ti zapel!

Pojoč si zdaj zaključil
zemeljsko potovanje,
v smrt izzvenevajoč;
saj si vendar bil labod!

Z vodno lilijo*

Henrik Ibsen

Poglej, Marie, kaj ti prinašam:
rožo, ki se ziblje v belem,
ki z valovanjem tihe reke
je priplavala sanjavo.

Če bi krasila tvoje prsi,
bi srečna se domov vrnila,
saj na prestolu v tihem valovanju
bi blaženo počivala nje krona.

Varuj se sanjarij ob rečnem toku,
strašne poplave v njem lahko zbesnijo!
Vrat je miren, kot bi spal;
kljub globini se lilije igrajo.

Tvoje bele prsi so kot jezero,
kjer vsake sanje so nevarne;
kljub globini se lilije igrajo
in vrat je miren, kot bi spal.

Poglej, Marie, kaj ti prinašam:
rožo, ki se ziblje v belem,
ki z valovanjem tihe reke
je priplavala sanjavo.

Jean Sibelius

Trs, trs, zašumi*

Gustaf Fröding

Trs, trs, zašumi, val, zavaluj,
povejta mi, kje je mlada Ingalill, povejta, kje jo najdem?
Zavpila je in kakor smrtno ranjeni labod
izginila v jezeru, ko je čez deželo šla zelena pomlad.

Polni zavisti so nanjo gledali v Ostanlidu,
oropali jo vse življenjske radosti.
Zavidali so ji zlato, bogastvo,
mlado srce, ožarjeno v ljubezni.

V zvezdne oči zabodli so ji trnje,
v roso lilije so vrgli umazanijo.
Le pojte, vi, mali valovi, pojoč za njo žalujte,
trs, šumi, valuj, val, valuj.

Diamant na marčevskem snegu*

Josef Julius Wecksell

Na novem snegu je zablestel
ves čist in jasen diamant.
Nikdar nobena solza, noben biser
se ni svetleje lesketal.

Napolnjen s skritim hrepenenjem
se nebeško tam svetlika
in kvišku k soncu gleda,
na kraj, kjer sonce vzhaja.

K nogam sončnih žarkov
moli ves žareč,
v strastnem hrepenenju poljublja sonca sled,
takoj zatem pa v solzo se stopi.

O, prelepa usoda,
ljubiti najvišje, kar obstaja,
blesteti v sončnih žarkih,
ves v ljubezni umreti!

Modest Musorgski

Iz cikla *Otroške pesmi*

Avtor izvirnega besedila: Modest Musorgski

Prepesnitev v nemščino: August Bernhard

S pestunjo*

Draga pestunja, bodi tako dobra,
prosim, pripoveduj mi
o možu, zlobnem črnem možu.

Kako črni mož po gozdu se skrivaj potika
in kako v svoj žakelj tlači otročičke,
kako lomi in gloda njihove bele kosti,
kako otročiči v bolečinah jokajo, kričijo.

O, pestunja, ali črni mož
otroke je požrl prav zato,
ker so svoje varuške žalili
in staršem bili neposlušni?
Jih je zato požrl, pestunja?

Ampak, veš kaj: pripoveduj
mi raje o knežjem paru,
ki onstran morja je živel v gradu.

Tam, kjer je knez na eno nogo šepal,
se opotekal, rasel kakor goba.
Kjer je knjeginja ves čas smrkala –
in ko je kihnila, so šipe kar poskakovale.

Veš, ljuba moja pestunja,
o črnem možu mi raje ne govori.
Naj gre drugam!
Raje mi, pestunja, kaj smešnega povej!

V kotu*

Presneti kujon!
Klobka je zamotana,
pletilke so izginile,
vse petlje so razdrte.
S tinto je polita nova nogavica!
Postavi se v kot,
ti razgrajač!

Nič nisem naredil, varuška,
nisem se dotaknil tvojih nogavic,
preljuba varuška.
Mucka je sem prišla in klobko vzela,
vse pletilke je izvlekla in odnesla stran.
A Miša je bil priden fant, Miša nič naredil ni.

Ti si zlobna starka, varuška,
in nos imaš umazan.
Miša je ves prav čist in pravkar počesan.
In tvoja ruta čisto je postrani!

Zdaj Mišku si krivico naredila
in ga za prazen nič poslala v kot!
Zapomni si, da Miško nikdar več
varuške svoje ne bo rad imel!

S punčko*

Spi zdaj, punčka, zdaj zaspi.
Trudne očke zdaj zapri.
Ubogaj! Punčka, zdaj zaspi.
Spi, sicer te bo ugrabil,
uh, prehudi črni mož
in prav kmalu bo odpeljal punčko s sabo v gozd.

Punčka, zdaj zaspi.
Kar boš v sanjah videla, mi boš vse povedala.
O hruškovih drevesih na otoku čudežnem,
kjer vode izvirajo, srebrni zvončki cingljajo
in ves dan in vso noč zlati ptički pojejo.
Spi zdaj, punčka, zdaj zaspi.

Sergej Rahmaninov

Odgovor**

Avtor izvirnega besedila: Victor Hugo

Prepesnitev v ruščino: Lev Aleksandrovič Mey

Vprašali so: »Kako bi v letečih čolnih
kakor bel galeb zdrseli po valovih,
da bi nas stražarji ne ujeli?«

Odgovorili so: »Veslajte!«

Vprašali so: »Kako bi, za vselej, pozabili,
da je v tej solzni dolini beda, zlo,
da sta v njej groza in žalost?«

Odgovorili so: »Zaspite!«

Vprašali so: »Kako brez urokov k sebi zvabiti
lepotice, da bi nam zaradi strastnih besed
same padle v objem?«

Odgovorili so: »Ljubite!«

Majnica**

Jekaterina Andrejevna Beketova

Zjutraj, ob zori,
po rosni travi,
pojdem v sveže jutro
in diham;
in v dišečo senco,
kjer se šopiri majnica,
grem srečo iskat ...
V življenju mi je usojena
le ena sreča,
in ta sreča v majnicah živi;
med zelenimi vejami,
med dehtečimi grozdi
moja uboga sreča cveti ...

Tu je lepo**

Glafira Adolfovna Galina

Tu je lepo ...
Glej, v daljavi
kot ogenj reka gori;
travniki leže kot pisane preproge
in beli so oblaki.

Tu ni ljudi ...
tu je tišina ...
tu sva zgoj Bog in jaz.
Rože in star bor, in ti, moj sen!

Vladimir Vlasov

Bahčisarajski vodnjak**

Aleksander Sergejevič Puškin

Vodnjak ljubezni, živ vodnjak!
Prinesel sem ti v dar dve roži.
Všeč sta mi tvoj glasni govor
in tvoje pesniško solzenje.

Tvoj prah srebrni name sije,
me s hladno roso poškropi!
Ah, vir poživljajoči, lij!
Zažubori mi zgodbo davno ...

Vodnjak ljubezni – in trpljenja,
tvoj sem marmor spraševal:
Prebral sem hvalo dežele daljne;
a o Mariji si molčal ...

Svetloba blede harema!
Je vse tu že pozabljeno?
Sta res Zarema in Marija
zgoj sad privida srečnega?

Mi je le sen te domišljije
v puščavsko meglo risal ta
minutna, hipna videnja,
nejasen dušni ideal?

Maurice Ravel

Kadiš – Naj bo tvoja slava*

Aramejska molitev iz judovskega molitvenika

Naj bo tvoja slava, o Kralj kraljev, poveličana,
o ti, ki moraš prenoviti svet in poživiti prehode,
tvoje kraljestvo, Adonai,
naj bo oznanjeno za nas, sinove Izraela,
danes, jutri, vekomaj.
Recimo vsi: Amen.

Naj bo ljubljeno, naj bo cenjeno,
naj bo hvaljeno, slavljenno tvoje žareče ime.
Naj bo blagoslovljeno, posvečeno,
naj bo češčeno tvoje ime, ki se pne nad nebesa,
nad naše hvalnice, nad naše slavošpeve,
nad vse naše blagoslove.

Naj nam usmiljeno nebo dodeli
mirno življenje, mir in srečo.
Ah! Vsi recimo: Amen.

Večna uganka*

Neznani avtor

Svet, ti nas sprašuješ:
tra la tra la la la la.
Odgovarjamo:
tra la tra la la la la.

Če ti kdo ne more odgovoriti:
tra la tra la la la la,
svet, ti nas sprašuješ:
tra la tra la la la la.

Claude Debussy

Puhteča duša**

Paul Bourget

Puhteča in trpeča duša,
sladka duša, dehteča duša
božanskih lilij, ki sem jih nabral
v vrtu tvojih misli.
Le kam so vetrovi pregnali
to čudovito dušo lilij?
Mar sploh ni več tu vonja
nebeške sladkosti
Od dni, ko si me ogrnila
v nadnaravno meglico,
narejeno iz upanja, zveste ljubezni,
blaženosti in miru?

Zvonovi**

Paul Bourget

Nežno se je odprlo listje na vejah.
Zvonovi so, lahno in prosto,
zvonili v jasno nebo.
Ubrano in goreče kakor litanije
me je ta klic iz daljave
spomnil na pobožno belino
cvetlic na oltarju.
O srečnih dneh so zvonovi zapeli
in v velikem gozdu
se je zazdelo,
da velo listje nekdanjih dni
bi spet ozelenelo.

Skrivaj**

Paul Verlaine

Spokojna v polmraku,
ki pada z visokih vej,
izdolbiva ljubezen
s tišino iz globin.
Staliva dušo in srce
in vznemirjena čutila
med bori in grmi jagod,
ki medlo tu stoje.
Oči napol zapri,
prekrižaj roke na prsih
in iz spečega srca za vselej
preženi sleherne načrte.
Pustiva se prepričati
zibajoči in nežni sapi,
ki ti ob nogah vzburka
valove rujne trate.
In ko bo svečan večer
padal s črnih hrastov,
bo drobni slavec pel
spev najinega obupa.

Lutke**

Paul Verlaine

Scaramouche in Pulcinella,
ki ju je združila zla usoda,
krilita pod luno, črna.
Pa vendar odlični bolonjski doktor
počasi med rjavo travo
nabira zdravilna zelišča.
Njegova hči, pikantno ljubka,
pa pod vejevjem, na skrivaj,
napol gola zdrsne in išče
postavnega pirata, Španca,
čigar nesrečo na vso moč
zaljubljeni razglaša slavček.

Mesečina**

Paul Verlaine

Vaša duša je izbrana dežela,
ki jo šarmirajo maske in bergamaske,
ko plešejo ob lutnjah
skoraj otožne pod svojimi fantastičnimi maskami!
Čprav pojejo molovske melodije
o zmagoviti ljubezni in srečnem življenju,
kot da ne verjamejo v srečo.
In njihova pesem se zliva z mesečino,
mirno mesečino, otožno in lepo,
ki pri pticah na drevju vzbuja sanje,
pri vodometih, slokih vodometih
sredi marmorja, pa jok do ekstaze.

Francis Poulenc

Montparnasse**

Guillaume Apollinaire

O hotelska vrata z dvema zelenima rastlinama
zelenje ki nikoli ne bo
zacvetelo.
Kje so moji sadovi? Kje sem zasajen?
O hotelska vrata pred vami stoji angel
ki deli letake
nikoli vrlina ni bila tako dobro zavarovana
dajte mi za vedno sobo za cel teden
bradati angel v resnici ste
lirični pesnik iz Nemčije
ki hoče spoznati Pariz
poznate razpoke v njegovem
tlaku ki se jih ne sme pohoditi
in sanjate
da boste v nedeljo šli v Garches
malo je soparno in imate dolge lase
o dobri mali pesnik malo bedast in preveč plavolas
vaše oči so tako podobne tistima velikima balonoma
ki odletita v čisti zrak
na avanturo.

Hyde Park**

Guillaume Apollinaire

Snovalci religij
so pridigali v megli
sence ob poti
so se igrale slepe miši
pri sedemdesetih letih
sveža lica kakor dojenčkova
pridite pridite Eleonora
in kaj še vse vidimo
poglejte kako prihajajo kiklopi
kako so poletele pipe
a vi nepopravljivi pogledi
odletite proč
in Evropa Evropa
prekleti pogledi
zaljubljene roke
ljubimca pa sta se ljubila
dokler so pridigarji pridigali.

Poti ljubezni**

Jean Anouilh

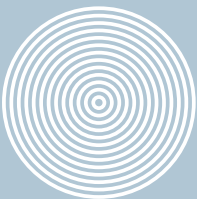
Poti proti morju
so po najinih sprehodih
ohranile osulo cvetje
in pod drevesi odmev
najinega jasnega smeha.
Joj, nobene sledi srečnih dni,
žareče minule radosti,
v mojem srcu zdaj več ni.
Poti moje ljubezni
iščem vas vse dni
izgubljene poti, ki vas več ni,
in so onemeli vaši odmevi.
Poti brezupa
poti spomina
poti prvega dne
božanske poti ljubezni.
Če že moram nekega dne pozabiti,
ker življenje vse izbriše,
hočem v srcu ohraniti en spomin
močnejši od druge ljubezni
To je spomin na pot,
kjer sem v drgetu in nemiru
nekega dne začutila
na sebi tvoje žgoče roke.
Poti moje ljubezni
iščem vas vse dni
izgubljene poti, ki vas več ni,
in so onemeli vaši odmevi.
Poti brezupa
poti spomina
poti prvega dne
božanske poti ljubezni.

Prevedli:

* Katarina Šter

** Ana Monika Habjan

slovenska
filharmonija

Anna Tifu, foto: osebni arhiv

SODOBNE
ORKESTRSKE
SKLADBE

SOS 3

Surovo in kuhano

24. november 2021 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

**Orkester
Slovenske
filharmonije**

**Člani Zbora
Slovenske
filharmonije**

Marco Angius dirigent

Anna Tifu violina

Spored

Nina Šenk Spreminjanje*

Hans Werner Henze Il Vitalino raddoppiato**

Luciano Berio Sinfonia

* Prva izvedba
** Prvič v Sloveniji

Nakup vstopnic

Cankarjev dom, Informacijsko središče
T +386 1 24 17 299 / 300, **F** +386 1 24 17 322
E vstopnice@cd-cc.si, tickets@cd-cc.si
W www.cd-cc.si

www.filharmonija.si

ARS

**slovenska
filharmonija**

Slovenska filharmonija – Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na **info@filharmonija.si**.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Pretežno vokalni cikel – PVC 3
Izdala: Slovenska filharmonija
Direktor in umetniški vodja OSF: Matej Šarc
Umetniški vodja ZSF: Gregor Klančič
Avtorica spremne besede: Katarina Šter
Jezikovni pregled: Tanja Svenšek
Oblikovanje: Sliced
Prelom: Vlado Trifkovič
Foto na naslovnici: Doris Markač
Tisk: Birografika Bori, Ljubljana
Naklada: 200 izvodov
Ljubljana, november 2021

Redakcija koncertnega lista je bila končana
17. novembra 2021.

ISSN 2350-5117

V sodelovanju s programom ARS – 3. programom Radia Slovenija.

Medijski pokrovitelj:

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
F +386 1 2410 900
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije.
Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.